

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Oleg Bogaciov și Liudmila Bogaciova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oxana Balan împotriva lui Oleg Bogaciov și Liudmila Bogaciova cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-312/24
NR. PIGD 2-23099996-01-2r-26072024)*

Restituirea nejustificată a cererii de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă. Instanța de apel în mod neîntemeiat a dispus refuzarea cererii de repunere în termen. Atestarea scrisorii de expediere la actele dosarului nu este în sine o dovadă suficientă de comunicare corespunzătoare și eficientă a unui act de procedură, în lipsa probelor confirmative de recepție.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. C. Valah,
Curtea de Apel Chișinău, jud. R. Pulbere, D. Dulghieru, A. Cașcaval

24 octombrie 2024

Examinând în lipsa părților recursul depus de Oleg Bogaciov și Liudmila Bogaciova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 iulie 2023, Oxana Balan a depus cerere de chemare în judecată cu valoare redusă împotriva lui Oleg Bogaciov și Liudmilei Bogaciova, solicitând încasarea sumei de 66 939,06 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5 021,90 de lei.

2. Prin hotărârea din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea Oxanei Balan și s-a încasat de la Liudmila Bogaciova în beneficiul Oxanei Balan suma de 66 939,06 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 000 de lei, cheltuielile poștale în sumă de 16,90 de lei și cheltuielile de efectuare a expertizei în mărime de 3 005 lei. Totodată, s-a încasat de la Liudmila Bogaciova în contul bugetului de stat taxa de stat în cuantum de 2 008,17 lei (f.d. 48)

3. La 28 februarie 2024, Liudmila Bogaciova și Oleg Bogaciov au declarat apel împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2024 Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând *inter alia* repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului (f.d. 52-54).

4. Prin încheierea din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea Liudmilei Bogaciova și a lui Oleg Bogaciov cu privire la repunerea în termen și s-a restituit apelul declarat de Liudmila Bogaciova și Oleg Bogaciov, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 77-80).

5. La 15 iulie 2024, Oleg Bogaciov și Liudmila Bogaciova au declarat recurs împotriva încheierii din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și soluționarea problemei în fond, prin repunerea în termen a cererii de apel (f.d. 84-90).

6. În susținerea recursului recurenții au invocat că nu au cunoscut despre existența prezentului litigiu și că acesta va fi examinat în lipsa lor în ședința stabilită pentru data de 15 ianuarie 2024. Mai mult ca atât, deși hotărârea judecătorească a fost pronunțată la 15 ianuarie 2024, copia de pe acesta le-a fost expediată pentru cunoștință abia la 15 februarie 2024, adică după expirarea termenului de atac în ordine de apel.

7. În opinia recurenților, instanța de apel neîntemeiat a respins cererea de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului, motivând că dispozitivul hotărârii a fost plasat pe pagina web a Judecătoriei Chișinău, or, ei nu sunt juriști și până la litigiul dat nu cunoșteau și nici nu trebuiau să cunoască că despre pagină web a instanței de judecată pe care ei ar urma să o urmărească cu regularitate, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească. Cu atât mai mult că ei nu cunoșteau despre existența prezentului litigiu și că acesta urma a fi examinat în data de 15 ianuarie 2024.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

9. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

10. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

11. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

12. Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

13. Art. 113 din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

14. Art. 276³ alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.”

15. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

16. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

17. Art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

18. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „elena.gonciar@jsutice.md”, copia încheierii motivate din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată în mod electronic recurentei Liudmila Bogaciova la 05 iulie 2024 (f.d. 82). Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 15 iulie 2024 (f.d. 84).

20. Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral încheierea din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza spre rejudecare, din considerentele ce succed.

21. Din actele și lucrările dosarului s-a constatat cu certitudine că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

22. Totodată, Completul de judecată remarcă faptul că în prezenta cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților. Or, prin încheierea din 17 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată nominalizată în procedura cererilor cu valoare redusă

și s-au informat participanții că soluționarea prezentei cereri de chemare în judecată va avea loc fără prezența părților la proces la 15 ianuarie 2024, ora 12:00 (f.d. 45).

23. La fel, din materialele și lucrările dosarului rezultă că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 15 ianuarie 2024 (f.d. 48), iar potrivit scrisorii de însoțire fără număr, copia de pe dispozitiv a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces chiar în ziua pronunțării – 15 ianuarie 2024 (f.d. 49).

24. La capitolul dat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că atât în cererea de apel și în cererea de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului, cât și în cererea de recurs Liudmila Bogaciova și Oleg Bogaciov au invocat că, copia dispozitivului hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, le-a fost expediat de către instanță pentru cunoștință la 15 februarie 2024, adică după expirarea termenului de apel.

25. Astfel, verificând informația publică plasate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)”, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că trimiterea poștală DS8011357011AS (f.d. 59), expediată de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în adresa destinatarilor Liudmila Bogaciova și Oleg Bogaciov, în care se conținea copia dispozitivului hotărârii din 15 ianuarie 2024, a sosit la oficiul de livrare la 16 februarie 2024 și a fost înmănată destinatarului la 26 februarie 2024 (<https://posta.md/ro/track-trace/mailing/DS8011357011AS>).

26. Însă, analizând memoriul încheierii din 02 iulie 2024, instanța de recurs vedește că, la examinarea cererii apelanților Liudmila Bogaciova și Oleg Bogaciov cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, Curtea de Apel Chișinău nu a dat apreciere argumentelor apelanților precum că, *de facto*, copia dispozitivului hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, le-a fost expediată pentru cunoștință după expirarea termenului de atac.

27. De asemenea, instanța de apel a ignorat probele prezentate de către apelanți în susținerea cererii de repunere în termen și nu a făcut o analiză a multiaspectuală a acestora prin prisma argumentelor invocate, precum că dispozitivul hotărârii a fost expediat pentru cunoștință în a 31-a zi de la emitere, iar apelanții au primit-o în a 43-a zi.

28. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor și temeiurilor invocate de către apelanți în cererea de repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, iar drept consecință nu a oferit o argumentare suficient de convingătoare din perspectiva respingerii acestei cereri.

29. În acest sens, Completul de judecată reamintește că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (Perez v. Franța [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, și Loupas v. Grecia, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019, cauza Capacchione v. Republica Moldova, 30 noiembrie 2021, § 19).

30. Astfel fiind, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept prematură soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii depuse de Liudmila Bogaciov și Oleg Bogaciov cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului și, prin urmare, de restituire a cererii de apel depuse de Liudmila Bogaciov și Oleg Bogaciov împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal.

31. La acest capitol, Completul de judecată remarcă și faptul că participarea adecvată a justițiabilului la procedură impune ca instanța să îi comunice din oficiu documentele din dosar aflate la dispoziția judecătorului. Este puțin important faptul că justițiabilul nu s-a plâns de nedeazăluirea documentelor din dosar sau că a luat inițiativa de a avea acces la acestea (Kerojärvi v. Finlanda, § 42). Simpla posibilitate ca justițiabilul să consulte dosarul la grefă și să obțină o copie a acestuia nu reprezintă în sine o garanție suficientă [Göç v. Turcia (MC), § 57]. În plus, justițiabilul trebuie să dispună de timpul necesar pentru a-și dezvolta argumentația și pentru a prezenta probe instanței interne (a se vedea, de exemplu, Adorisio și alții v. Țările de Jos).

32. Prin urmare, întru evitarea încălcării dreptului recurenților la un proces echitabil și accesului la justiție, pentru apărarea drepturilor procedurale legitime ale acestora, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Liudmila Bogaciov și Oleg Bogaciov împotriva încheierii din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău este unul întemeiat și urmează a fi admis.

33. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

34. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Oleg Bogaciov și Liudmila Bogaciova.

Casează integral încheierea din 02 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituie cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oxana Balan împotriva lui Oleg Bogaciov și Liudmila Bogaciova cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, la Curtea de Apel Chișinău spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni